

НОВОТО В СЕЛСКОСТОПАНСКАТА ПОЛИТИКА В МНОГОГОДИШНИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС 2014-2020 Г.

Финансирането на аграрната политика е най-голямото перо в европейския бюджет (36,2%), но тенденцията на намаляване е устойчива през последните 20 години. За директни плащания на фермерите са предназначени 75% от парите за земеделие. Преките помощи се покриват изцяло от бюджета на ЕС. Останалите 25 на сто са за развитие на селските райони, като приблизително една трета от финансирането се предоставя от националния бюджет на съответната държава.

Едновременно с приемането на следващия дългосрочен бюджет на ЕС, се преговаря и по условията на провеждане на реформа в селскостопанската политика, които трябва да влязат в сила от 1 януари 2014 г.

■ НОВОВЪВЕДЕНИЯТА ОБХВАЩАТ ОСНОВНО СЛЕДНИТЕ ОБЛАСТИ:

- **Увеличаване на размера на директните плащания.**
Равнищата на преките помощи на декар ще бъдат постепенно адаптирани (като се отчитат все още съществуващите разлики в размера на възнагражденията и разходите за вложените ресурси), така че да се осигури по-равномерно разпределение на директните плащания в съюза. Сега българските фермери получават 55% от средната сума, полагаща се на земеделските производители в старите членки. До 2020 г. тази разлика ще бъде намалена с една трета.
- **Обвързване на до 30% от преките плащания с условия за прилагане на мерки за опазване на околната среда.** Всички фермери трябва да започнат да прилагат щадящи природата практики, които ще бъдат определени в законодателството, а спазването им ще бъде проверявано. Целта е преориентиране на селскостопанския сектор към по-голяма устойчивост. Предложението включва задължение за отглеждане на поне 3 земеделски култури за терени, надвишаващи три хектара (пасищата са изключени), заделяне на част от земята в пасище или засаждането му с трева, заделяне на земя за екологично

земеделие (от 3 до 7% от обработваемите площи за земи над 10 хектара). Неспазването на задълженията ще се наказва с отнемане на средства, както по „зелените“ мерки, така и от директните плащания за площ.

- **Промяна в разпределението на средствата за развитие на селските райони въз основа на по-обективни критерии и по-фокусирани политики.** Целта е по-справедливо третиране на фермерите, които извършват еднаква дейност. За да не се стигне до намаляване на доходите на селскостопанските производители, Европейската комисия предлага правителствата да имат право да запазят сегашното финансиране чрез трансфери от средствата за развитие на селските райони към директните плащания. Между 5 и 10% от бюджетите за директни плащания и развитие на селските региони, както и непохарчените пари за екологични мерки, ще могат да се прехвърлят с цел по-доброто им усвояване.
- **В първоначалното предложение на ЕК е предвидено определянето на таван на размера на преките плащания за големите земеделски стопанства.** Подобна мярка би засегнала част от българските земеделски производители, които обработват големи площи и получават субсидии, надвишаващи коментираните максимални суми на плащанията, но би позволила по-равномерно разпределение на европейските средства между фермерите. На този етап не е сигурно, че това предложение на Еврокомисията ще влезе в окончателните текстове на Многогодишната финансова рамка за 2014-2020 г. В последния вариант на Съвета на ЕС се предлага въвеждането на таван за плащанията да е доброволно.

За следващия 7-годишен програмен период е планиран и извънбюджетен фонд от 3,5 млрд. евро за **подпомагане на селскостопанските производители при кризи** и лоши реколти.

В бюджета за развитие на селските райони се предвижда заделянето на средства за управление на риска. Те ще бъдат предназначени за **застраховане на земеделските площи и реколти**, за създаване на взаимоспомагателни фондове срещу заболявания по растенията и животните, както и на инструмент за стабилизиране на доходите на земеделските стопани, който да се използва при риск от внезапно обедняване.

Чрез различни политики **ЕС ще подпомага смяната на поколенията в селското стопанство.** Едва 6% от фермерите в съюза са на възраст под 35 години, а една трета от земеделските производители са над 65 години. В България под 35 години са само

3,1 на сто от фермерите, а 43% са на възраст над 65 години. За да поощри младите да се занимават със земеделие, Европейската комисия предлага 2 на сто от средствата, отпускани за селскостопанската политика на съответната държава, да се насочат към млади или нови фермери.

Предлага се създаване на специална схема за **подкрепа на малки земеделски стопанства**, където плащанията да бъдат 15% по-високи от средните за страната. Всички фермери, които получават субсидия до 1500 евро годишно се включват автоматично в схемата. Въвеждането ѝ зависи от желанието на правителството в съответната държава.

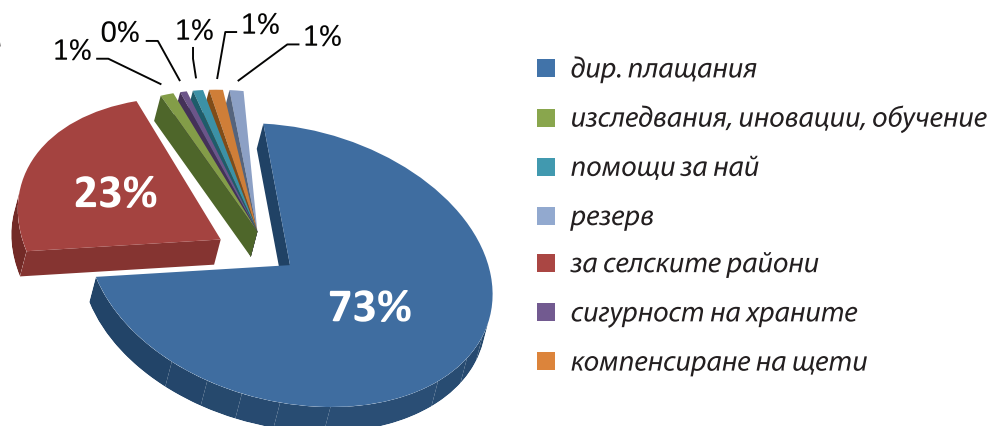
Европейската комисия ще отпусне чрез бюджета средства, с които да финансира схемите за мляко и плодове в училище. Така в страните членки ще се гарантира осигуряването на чаша мляко и един плод или зеленчук дневно на всички деца между 6 и 10 г., посещаващи училище.

■ КОЛКО СТРУВА ЗЕМЕДЕЛСКАТА ПОЛИТИКА

За 2014-2020 г. ЕС е заделил за финансиране на селскостопанската политика 36,2% от всички средства в бюджета. За сравнение през настоящия период те са 39,4%.

Общата сума на парите за земеделие за следващите седем години е 386,9 млрд. евро. Предложението на Брюксел е 281,8 млрд. евро за директните плащания и 89,9 млрд. евро за развитие на селските райони. Предвижда се за изследвания, иновации и обучение на фермерите да бъдат похарчени 4,5 млрд. евро, а за мерки за подобряване сигурността на храните 2,2 млрд. евро. В бюджета са предвидени още средства за най-бедните, за компенсиране на щетите от глобализацията (по 2,5 млрд. евро), както и резерв срещу лоши реколти от 3,5 млрд. евро.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА

■ ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ ЦЕЛИ НА СЕЛСКОСТОПАНСКАТА ПОЛИТИКА

Заради увеличаването на населението на Земята и промяната в консумираните храни в развиващите се икономики, търсенето на храни в световен мащаб ще се увеличи с 50% до 2030 г. Проблемът поставя Европа пред предизвикателството да развие потенциала си за селскостопанско производство във всички области, за да не се окаже зависима от внос на определени храни.

Предвид това, че в Европа не е останало много място за разширяване на обработваемите площи, за увеличаването на производството се разчита на научни изследвания и иновации.

ЕС е най-големият търговски партньор на Африка, като почти 40% от износа от Африка е за държави от съюза. Стойността на вноса в ЕС на земеделски продукти от развиващи се страни е 20 на сто по-голям от общото количество за САЩ, Канада, Япония, Австралия и Нова Зеландия.

■ КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ДЪЛГОСРОЧНИЯТ БЮДЖЕТ НА ЕС?

Седемгодишният бюджет на ЕС определя максималните размери на средствата, които ще могат да се харчат по различните европейски политики и програми и определя условията, при които ще става това.

Европейската комисия предложи проект за бюджет за 2014-2020 г. от 1,033 трилиона евро. Сумата беше намалена от Кипърското председателство на ЕС с 50 милиарда, а на последната среща на върха за бюджета председателят на Съвета Херман ван Ромпой, предложи допълнителни съкращения от 30 милиарда евро, така че общият размер да не превишава 972 млрд. евро или средно 138 милиарда евро годишно.

Европейската комисия поставя нови условия срещу отпускането на средства през периода 2014 – 2020 г. За първи път финансирането се обвързва с постигането на целите на стратегия „Европа 2020“ за растеж и нови работни места.

Правителствата ще се ангажират предварително какви ползи ще донесат проектите, финансирани с евросредства. В Договори за партньорство ще бъдат записани крайните цели, които трябва да бъдат постигнати в областите: икономически растеж, заетост, повишаване на квалификацията, подобряване на конкурентоспособността и опазване на околната среда.

Изпълнението на договорите ще се проверява ежегодно, а за неспазването ще се блокират или отнемат част от фондовете.

■ СЛЕДВАЩИ СЪПКИ

Комисията по земеделие на Европейския парламент ще гласува на 23 и 24 януари позицията си по предложените реформи в селскостопанската политика на ЕС за 2014-2020 г. Забавянето се наложи, тъй като по време на обсъжданията по тях бяха внесени около 8000 предложения за поправки. Сега те са сведени до 278. Очаква се Европейският парламент да се произнесе окончателно на сесията си в Страсбург през март. Комисията по земеделие е категорична, че намаляване на разходите за земеделие с повече от 12% спрямо настоящия бюджетен период, ще направи невъзможно осъществяването на реформата на селскостопанската политика на съюза.

Предстои страните членки да постигнат съгласие по размера и разпределянето на бюджета. Следващата среща на върха по този въпрос е през февруари.

Àðàðèèùò à ïããïðááí òð MVMGroup